

BULETIN INFORMATIV nr. 3

PLANIFICAREA FAMILIALĂ: Criteriile medicale de eligibilitate pentru contraceptivele orale combinate

Informația pentru buletinele informative este selectată din publicația [OMS](#) “Planificare familială. Ghidul practic pentru furnizorii de servicii de planificare familială”, disponibilă în [engleză](#), [română](#) și [rusă](#) pe <http://www.sanatateafemeii.md/>

Subiectele Buletinului Informativ nr. 3:

- Criteriile medicale de eligibilitate pentru contraceptivele orale combinate
- Utilizarea raționamentului clinic în cazuri speciale
- Contraceptivele orale combinate pentru femeile cu HIV

Criteriile medicale de eligibilitate pentru contraceptivele orale combinate

Puneți clienței întrebările de mai jos, privind afecțiuni medicale cunoscute. Examinările și testele nu sunt necesare. Dacă ea răspunde „nu” la toate întrebările, dacă dorește, poate începe utilizarea COC. Dacă ea răspunde „da” la vreuna din întrebările de mai jos, urmați instrucțiunile. În unele cazuri ea poate începe, totuși, utilizarea COC. Aceste întrebări se aplică și pentru pastilele combinate și pentru inelul vaginal combinat.

Alăptați un sugar mai mic de 6 luni?

NU DA

- Dacă alăptează integral sau aproape integral: Dați-i COC și spuneți-i să înceapă să le utilizeze de la 6 luni după naștere sau când laptele matern nu mai constituie principalul aliment cu care este hrănit sugarul – indiferent care din aceste situații apare prima.
- Dacă alăptează parțial: Ea poate începe utilizarea COC de la 6 săptămâni după naștere.

2. Ați născut în urmă cu mai puțin de 3 săptămâni și nu alăptați sugarul?

NU DA

Dați-i COC acum și spuneți-i să înceapă să le utilizeze de la 3 săptămâni după naștere.

3. Fumați?

NU DA

Dacă ea are 35 de ani sau mai mult și fumează, nu-i dați COC. Convingeți-o să nu mai fumeze și ajutați-o să aleagă altă metodă.

4. Aveți ciroză hepatică, o infecție hepatică sau o tumoră hepatică? (Ochii sau tegumentele ei au o colorație galbenă neobișnuită [semne de coleastăză]?) Ați avut vreodată icter în timp ce utilizați COC?

NU DA

Dacă ea relatează afecțiuni hepatice active grave (icter, hepatită activă, ciroză forma gravă, tumoră hepatică) sau a avut vreodată icter în timp ce utiliza COC, nu-i dați COC. Ajutați-o să aleagă o metodă fără hormoni. (Ea poate utiliza injectabile lunare dacă a avut icter în timp ce a utilizat COC în trecut.)

5. Aveți tensiune arterială mare?

NU DA

Dacă nu aveți posibilitatea să măsurați tensiunea arterială și ea relatează că avut în trecut valori mari ale tensiunii arteriale sau dacă ea utilizează tratament antihipertensiv, nu-i dați COC. Dacă este posibil, trimiteți-o să i se măsoare tensiunea arterială sau ajutați-o să aleagă o metodă fără estrogen.

Dacă este posibil, măsurați tensiunea arterială:

- Dacă tensiunea ei arterială este mai mică de 140/90 mm Hg, dați-i COC.
- Dacă tensiunea ei arterială sistolică este 140 mm Hg sau mai mare sau dacă tensiunea ei arterială diastolică este 90 sau mai mare nu-i dați COC. Ajutați-o să aleagă o metodă fără estrogen, dar nu injectabile numai cu progestativ dacă tensiunea arterială sistolică este 160 sau mai mare sau dacă tensiunea arterială diastolică este 100 sau mai mare.

(O singură măsurare a tensiunii arteriale, cu valori în intervalul 140-159/90-99 mm Hg nu este suficientă pentru a diagnostica hipertensiunea arterială. Dați-i o metodă suplimentară* pe care să o utilizeze până va putea reveni pentru o altă măsurare a tensiunii arteriale, sau ajutați-o să aleagă altă metodă acum, dacă dorește.

Dacă tensiunea ei arterială la viitoarea măsurare va fi sub 140/90, ea va putea utiliza COC.

6. Aveți diabet zaharat de mai mult de 20 de ani sau afectarea arterelor, vederii, rinichilor sau sistemului nervos cauzate de diabet zaharat?

NU DA

Nu-i dați COC. Ajutați-o să aleagă o metodă fără estrogen, dar nu injectabile numai cu progestativ.

7. Aveți în prezent vreo afecțiune a vezicii biliare sau utilizați medicamente pentru o afecțiune biliară? Aveți în prezent vreo afecțiune a vezicii biliare sau utilizați medicamente pentru o afecțiune biliară?

NU DA

Nu-i dați COC. Ajutați-o să aleagă altă metodă dar nu pastile combinate și nici inel vaginal combinat.

*Metodele suplimentare includ: abținerea, prezervativele masculine și feminine, spermicidele și coitul întrerupt. Spuneți-i că spermicidele și coitul întrerupt sunt metodele contraceptive cel mai puțin eficiente. Dacă este posibil, dați-i prezervative.

8. Ați avut vreodată atac vascular cerebral, cheaguri de sânge în membrele inferioare sau plămâni, infarct miocardic sau alte probleme grave cardiace?

NU DA

Dacă ea relatează despre infarct miocardic, boală cardiacă determinată de blocarea sau îngustarea arterelor sau accident vascular cerebral, nu-i dați COC. Ajutați-o să aleagă o metodă fără estrogen, dar nu injectabile numai cu progestativ. Dacă ea relatează despre un cheag de sânge prezent în venele profunde ale membrelor inferioare sau plămâni (nu cheaguri superficiale), ajutați-o să aleagă o metodă fără hormoni.

9. Aveți sau ați avut vreodată cancer de sân?

NU DA

Nu-i dați COC. Ajutați-o să aleagă o metodă fără hormoni.

10. Vedeți uneori înaintea ochilor o zonă luminoasă în care nu vedeți nimic, înainte să înceapă o durere de cap foarte intensă (aură migrenoasă)? Aveți dureri de cap severe, pulsatile, deseori localizate pe o parte a capului, care pot dura de la câteva ore la mai multe zile și se asociază cu grețuri sau vărsături (cefalee migrenoasă)? Aceste dureri de cap sunt deseori agravate de lumină, zgomot sau mișcare.

NU DA

Dacă ea are aură migrenoasă, indiferent de vârstă, nu-i dați COC. Dacă ea are cefalee migrenoasă fără aură și are 35 de ani sau mai mult, nu-i dați COC. Ajutați aceste femei să aleagă o metodă fără estrogen. Dacă ea are sub 35 de ani și are cefalee migrenoasă fără aură, ea poate utiliza COC.

11. Luați medicamente pentru convulsii? Luați rifampicină sau rifabutină pentru tuberculoză sau altă boală?

NU DA

Dacă ea ia barbiturice, carbamazepină, lamotrigin, oxcarbazepină, fenitoin, primidon, topiramate, rifampicină sau rifabutină, nu-i dați COC. Acestea pot scădea eficiența COC. Ajutați-o să aleagă altă metodă, dar nu pilule numai cu progestativ. Dacă ia lamotrigin, ajutați-o să aleagă o metodă fără estrogen.

12. Planificați să vă supuneți unei intervenții chirurgicale importante care vă va imobiliza la pat timp de o săptămână sau mai mult?

NU DA

Dacă da, ea poate începe utilizarea COC la 2 săptămâni după intervenția chirurgicală. Până va putea începe COC, ea trebuie să utilizeze o metodă suplimentară.

13. Aveți mai mulți factori de risc pentru boală cardiacă (boala arterelor coronare) sau pentru accident vascular cerebral, de exemplu vârsta mai înaintată, fumat, hipertensiune arterială sau diabet zaharat?

■ NU ■ DA

Nu-i dați COC. Ajutați-o să aleagă o metodă fără estrogen, dar nu injectabile numai cu progestativ.

De asemenea, femeile nu trebuie să utilizeze COC dacă raportează că au mutații trombotice sau lupus cu anticorpi antifosfolipidici pozitivi (sau necunoscuți).

Asigurați-vă că explicați beneficiile și riscurile pentru sănătate, precum și efectele secundare ale metodei pe care o va utiliza clienta. De asemenea, atrageți atenția asupra oricăror afecțiuni relevante pentru clientă, care ar face ca metoda să fie nerecomandată

Utilizarea raționamentului clinic în cazuri special

În mod obișnuit, o femeie aflată în oricare din stările enumerate mai jos nu trebuie să utilizeze COC. Totuși, în situații speciale, dacă nu sunt disponibile sau acceptabile alte metode adecvate pentru ea, un furnizor calificat, care poate evalua cu atenție starea și situația particulară în care se află o anumită femeie, poate să decidă că acea femeie poate utiliza COC. Furnizorul trebuie să ia în considerare gravitatea stării ei și, pentru majoritatea stărilor, dacă femeia va avea acces la urmărirea clinică.

- Nu alăptează și a născut cu mai puțin de 3 săptămâni în urmă
- Alimentează preponderent prin alăptare un sugar cu vârsta cuprinsă între 6 săptămâni și 6 luni
- Vârsta 35 de ani sau mai mult și fumează mai puțin de 15 țigări pe zi
- Hipertensiune arterială (tensiunea arterială sistolică între 140 și 159 mm Hg sau tensiunea arterială diastolică între 90 și 99 mm Hg)
- Hipertensiune arterială controlată adecvat, și evaluarea continuă este posibilă
- Antecedente de hipertensiune arterială și tensiunea arterială nu poate fi măsurată (inclusiv antecedente de hipertensiune arterială în sarcină)
- Antecedente de icter asociat cu utilizarea COC în trecut
- Afecțiune a vezicii biliare (în prezent sau tratată medical)
- Vârsta 35 de ani sau mai mult și are cefalee migrenoasă fără aură
- Vârsta sub 35 de ani și are cefalee migrenoasă fără aură, care a debutat sau s-a agravat în timpul utilizării COC
- Antecedente de cancer de sân cu mai mult de 5 ani în urmă, fără dovezi de recidivă a bolii
- Diabet zaharat de mai mult de 20 de ani sau afectarea arterelor, vederii, rinichilor sau sistemului nervos, cauzată de diabet zaharat
- Factori multipli de risc pentru boală cardiovasculară arterială, precum vârstă mai înaintată, fumat, diabet zaharat și hipertensiune arterială
- Tratament cu barbiturice, carbamazepină, oxcarbazepină, fenitoin, primidon, topiramate, rifampicină, rifabutină, ritonavir sau inhibitori ai proteazei al căror efect este mărit de ritonavir. Trebuie utilizată și o metodă contraceptivă suplimentară, deoarece aceste medicamente reduc eficiența COC.
- Tratament cu lamotrigin. Metodele hormonale combinate pot scădea eficiența lamotriginului.

Contraceptivele orale combinate pentru femeile cu HIV

- Femeile care sunt infectate cu HIV, au SIDA sau utilizează terapie antiretrovirală (ARV) pot utiliza în siguranță COC.
- Îndemnați aceste femei să utilizeze prezervative împreună cu COC. Folosite consecvent și corect, prezervativele ajută la prevenirea transmiterii HIV și a altor ITS. Prezervativele oferă și protecție contraceptivă suplimentară pentru femeile cu terapie ARV. Unele medicamente ARV pot reduce eficiența COC.

Contacte CIDSR:

Chișinău, MD 2001, Moldova, str. Melestiu 20, Et 5, Spitalul Clinic Municipal nr. 1
Tel.: + 373 22355072 Mob: + 373 60903782 / + 373 78306973
Fax: + 373 22355073 Linia fierbinte: 0800 088 08
E-mail: cidsr2012@gmail.com cidsr@ms.md
Web: www.sanatafefemeii.md www.avort.md

Governul Republicii Moldova

Ministerul Sănătății

Centrul de Instruire
în Domeniul Sănătății
Reproductive
CIDSR

